

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากสภาพการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยในช่วงที่ผ่านมา เป็นไปอย่างรวดเร็ว ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบทางสังคม วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหายาเสพติด ปัญหาโสเภณี ปัญหาอาชญากรรม รวมทั้งปัญหาสิ่งแวดล้อม ด้วย ซึ่งมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงและเพิ่มปริมาณขึ้นเรื่อย ๆ การป้องกันปราบปราม และการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมหรือความสงบเรียบร้อยภายในประเทศของตำรวจนั้น หากขาดความร่วมมือกับประชาชนแล้ว การดำเนินการต่าง ๆ ย่อมไม่มีประสิทธิภาพ เท่าที่ควรและยากต่อการบรรลุเป้าหมาย (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2552 : 37)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการแสวงหาคำความร่วมมือจากประชาชนในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ประกอบกับกระแสการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของประเทศไทย จึงได้จัดตั้งโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ขึ้นมา ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อลดช่องว่างระหว่างตำรวจกับประชาชนและดำเนินการทุกวิถีทางเพื่อให้ประชาชนมีความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ และให้ความร่วมมือกับตำรวจในการป้องกันอาชญากรรมซึ่งเป็นลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับสังคม หรือตำรวจกับชุมชนในลักษณะของความร่วมมือ (ประชา พรหมนอก, 2532 : 26)

การปฏิบัติงานตามแผนชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เริ่มปฏิบัติการอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2531 และต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ซึ่งมุ่งส่งเสริมงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติดให้โทษ โดยรัฐเป็นผู้ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองและป้องกันตนเองให้มากขึ้น

สถานีตำรวจภูธรคอนหว่าน อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม เป็นสถานีตำรวจระดับตำบล โดยมี มีเขตรับผิดชอบจำนวน 4 ตำบล ได้แก่ ตำบลคอนหว่าน จำนวน 9 หมู่บ้าน ตำบลบัวค้อ จำนวน 10 หมู่บ้าน ตำบลหนองโน จำนวน 8 หมู่บ้าน ตำบลโคกก่อ จำนวน 16 หมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 43 หมู่บ้าน

ในส่วนของงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรคอนทวน ได้มีการจัดทำโครงการขึ้นมาจำนวน 4 โครงการ (สถานีตำรวจภูธรคอนทวน. 2553 : 12) ได้แก่ โครงการเพื่อนบ้านเดือนภัย โครงการประณีประนอมข้อพิพาทในหมู่บ้าน โครงการฝึกอบรมประชาชน (ตำรวจบ้าน) และโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม มีการพัฒนางานตำรวจด้านสายตรวจ และด้านการข่าวในการให้บริการ และการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในระดับท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพและสามารถให้ครอบคลุมพื้นที่เขตรับผิดชอบได้ดียิ่งขึ้น โดยความร่วมมือและประสานงานการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ประชาชน และองค์กรในท้องถิ่น มุ่งเน้นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อรองรับการกระจายอำนาจในการให้บริการและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของตำบล คือประชาชนภายในตำบล เข้ามามีบทบาทหรือเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกับเจ้าหน้าที่ และตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ได้โดยผ่านองค์กรของชุมชน การประสานความร่วมมือระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐและสมาชิกของชุมชนหรือสังคม การนำสมาชิกของชุมชนมาปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในชุมชนของตนเอง

แต่จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมายังพบว่า ประชาชนให้การสนับสนุนและช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในด้านป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมด้วยความศรัทธาและเต็มใจค่อนข้างน้อย (สถานีตำรวจภูธรคอนทวน. 2553 : 12) ประกอบกับยังไม่มีติดตามผลการดำเนินงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรคอนทวนว่าประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์อยู่ในระดับใด

ผู้ศึกษาในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธรคอนทวน อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาระดับการมีส่วนร่วมและข้อเสนอแนะของประชาชนในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรคอนทวน อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม เพื่อใช้เป็นข้อเสนอในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่น ได้รับประโยชน์อย่างแท้จริง

คำถามการศึกษ

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรคอนทวน อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับใด

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานสำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรคอนหว่าน อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามพื้นที่รับผิดชอบอยู่ในระดับใด

3. ข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับงานสำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรคอนหว่าน อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานสำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรคอนหว่าน อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานสำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรคอนหว่าน อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามพื้นที่รับผิดชอบ
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับงานสำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรคอนหว่าน อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตในการศึกษาไว้ 4 ส่วน คือ

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษามุ่งศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานสำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรคอนหว่าน อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม 4 ด้านดังนี้

- 1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการศึกษาปัญหาและความต้องการของชุมชน
- 1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน
- 1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ
- 1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

2. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป และอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรคอนหว่าน อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

เมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 18,689 คน (ที่ทำการอำเภอเมืองมหาสารคาม. 2553 : 1)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป และอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของสถานีตำรวจนครดอนหวาน อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งผู้ศึกษาได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการคำนวณของขนาดตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ จำนวน 392 คน

3. ขอบเขตพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษา คือ เขตพื้นที่ความรับผิดชอบของสถานีตำรวจนครดอนหวาน อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 4 ตำบล ได้แก่ ตำบลดอนหวาน ตำบลบัวคือ ตำบลหนองโน และตำบลโลกก่อ

4. ขอบเขตระยะเวลา

สิงหาคม 2554 – กุมภาพันธ์ 2555

กรอบแนวคิดการศึกษา

จากการศึกษา ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาได้ประยุกต์จากกรอบแนวคิดการศึกษาจากงานของ กัญจน์ชยา ผ่องดี (2552 : 20) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ : กรณีศึกษาสถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน มาประยุกต์ใช้กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจนครดอนหวาน อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษากำหนดกรอบแนวคิด ดังแผนภาพที่ 1

ข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบ แบบสอบถาม	การมีส่วนร่วมของประชาชนในงาน ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธร ดอนหวาน ใน 4 ด้าน ดังนี้
1. เพศ 2. อายุ 3. ระดับการศึกษา 4. อาชีพ 5. รายได้ 6. ตำบล	1. ด้านการมีส่วนร่วมในการศึกษาปัญหา และความต้องการของชุมชน 2. ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน 3. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ 4. ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและ ประเมินผล

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรดอนหวาน อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม เพื่อสร้างความเข้าใจให้ตรงกัน ผู้ศึกษาขอนิยามศัพท์เฉพาะดังนี้

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การร่วมมือ การทำงานร่วมกันของบุคคลในการเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ และสนับสนุนหรือมีความสัมพันธ์ต่อกันตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ด้านการมีส่วนร่วมในการศึกษาปัญหาและความต้องการของชุมชน หมายถึง ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรดอนหวาน อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน รวมถึงเข้าร่วมประชุมหารือถึงความต้องการของชุมชนและร่วมเสนอถึงปัญหาต่าง ๆ ของชุมชนในการเข้าร่วมโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรดอนหวาน อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ร่วมกับเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนรับผิดชอบในการดำเนินงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรคอนหว่าน อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรคอนหว่าน อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินงานตามโครงการของตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป และอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรคอนหว่าน อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 4 ตำบล ได้แก่ ตำบลคอนหว่าน ตำบลบัวคือ ตำบลหนองโน และตำบลโคกก่อ ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ หมายถึง เจ้าหน้าที่ตำรวจของสถานีตำรวจภูธรคอนหว่าน อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ที่ได้รับคำสั่งให้ปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์ ใน 4 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการศึกษาปัญหาและความต้องการของชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

ประโยชน์การศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรคอนหว่าน อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ครั้งต่อไป
2. ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรคอนหว่าน อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อที่จะได้นำผลการศึกษานี้ไปพิจารณาหาทางแก้ไขในส่วนที่บกพร่องให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
3. เปิดโอกาสให้ประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบมีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นต่องานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรคอนหว่าน อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม เพื่อนำผลการศึกษาไปวางแผนให้ตรงกับความต้องการของประชาชน

ได้อย่างแท้จริง ให้เห็นผลงานออกมาเป็นรูปธรรม และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชน
ได้มากยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY